

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-476/22-T

Název	Gymnázium Josefa Božka, Český Těšín, příspěvková organizace
Sídlo	Frydecká 689, 737 01 Český Těšín
E-mail	sekretariat@gmct.cz
IČ	62331639
Identifikátor	600016463
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	RNDr. Tomáš Hudec
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Frydecká 689, 737 01 Český Těšín
Termín inspekční činnosti	15. 3. 2022 – 18. 3. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Gymnázium Josefa Božka, Český Těšín, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy a školní jídelny. Ve školním roce 2021/2022 vzdělává střední škola žáky v denní formě vzdělávání v oborech vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium (čtyřleté) a 79-41-K/81 Gymnázium (osmileté). K termínu inspekční činnosti navštěvovalo školu ve dvanácti třídách 350 žáků, z toho 236 žáků se vzdělává v osmiletém gymnáziu. Ve školním roce 2021/2022 eviduje škola deset žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jeden z nich je vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu. Dvěma žákům bylo povoleno vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu z jiných závažných důvodů.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy vykonává funkci od roku 2011. Organizační struktura, vymezení kompetencí zástupce ředitele a delegování úkolů na jednotlivé pracovníky je funkční a odpovídá potřebám školy. Při řízení školy vychází ředitel z reálně nastavených koncepčních cílů. Jako priority pro školní rok 2021/2022 stanovil péči o duševní zdraví žáků po návratu z distančního vzdělávání, rozšíření účasti školy v projektových aktivitách Erasmus, rozvoj partnerské spolupráce v oblasti mezigeneračních vztahů a vzdělávání pedagogů v informatice vedoucí k intenzivnějšímu využívání informačních technologií ve výuce. Naplňování vytyčených cílů průběžně sleduje a vyhodnocuje.

Hospitační činnost vedení školy je prováděna průběžně, pedagogům je poskytována zpětná vazba na kvalitu výuky včetně doporučení pro další pedagogickou práci. K profesnímu rozvoji pedagogů přispívají i evaluační pohovory s ředitelem školy a využití vzájemných hospitací. Účelně je ve škole nastaven harmonogram práce se začínajícími učiteli. Ředitel školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, které je plánováno s ohledem na současné potřeby školy a v dostatečné míře zohledňuje i potřeby a zájmy vyučujících. Poznatky z absolvovaných vzdělávacích akcí si učitelé předávají v příslušných předmětových komisích, případně pedagogických radách. Jejich praktické využití ve výuce však není hospitační činností vedení školy cíleně ověřováno. V průběhu inspekční činnosti se ve sledované výuce uplatnění získaných dovedností v oblasti metod a forem výuky, formativního hodnocení a kritického myšlení projevilo jen částečně.

Poradenské služby ve škole jsou žákům i zákonným zástupcům poskytovány výchovnou poradkyní, školní metodičkou prevence a od školního roku 2021/2022 jsou zajištěny rovněž externí školní psycholožkou. O individuální konzultace se školní psycholožkou k řešení různých problémů či nepříznivých životních situací projevují žáci školy mimořádný zájem.

Do vzdělávání žáků se pozitivně promítá funkční spolupráce školy se Spolkem rodičů a přátel školy při Gymnáziu Josefa Božka a s externími partnery z oblasti prevence, péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, podpory nadaných žáků a pořádání soutěží. Realizace výměnných pobytů ve spolupráci s partnerskou střední školou ve Francii podpořila rozvoj sociálních, jazykových a multikulturních dovedností žáků. Škola se účastní projektu Erasmus+ zaměřeného na zvýšení odborné a pedagogické úrovně výuky. V rámci projektu Me Health je škola zapojena do výměny zkušeností a příkladů dobré praxe v oblasti podpory psychického zdraví žáků v postcovidovém období.

Prostorové a materiální podmínky školy odpovídají potřebám realizovaných školních vzdělávacích programů a od poslední inspekční činnosti se jejich stav průběžně zlepšuje. Došlo např. ke zřízení jazykových učeben, specializované odborné učebny fyziky a dalších přírodovědných předmětů, multimediální učebny vybavené 3D tiskárnami, edukačními roboty a programovatelnými drony. Byla vybudována nová sportovní hala s venkovním

hřištěm, workoutovým hřištěm a venkovní posilovnou. Rekonstruována byla učebna hudební výchovy. V průběhu inspekční činnosti byly učebny i jejich vybavení účelně využívány.

Žáci jsou pravidelně seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví při vzdělávání a souvisejících aktivitách. Úrazovost žáků má mírně klesající tendenci, vedení školy provádí její rozbor a přijímá potřebná opatření. Školní stravování je zajištěno ve školní jídelně, která je součástí školy. Nabízená strava je pestrá a nutričně vyvážená v souladu se zásadami zdravé výživy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání byl sledován hospitacemi ve třídách osmiletého i čtyřletého gymnázia, v obou oborech vzdělání byla výuka srovnatelná. Vzdělávání probíhalo v pozitivní pracovní atmosféře se vzájemným respektem učitelů i žáků. Převažovala frontální výuka s řízeným rozhovorem, v rámci kterého byli žáci vedeni k samostatnému odvozování nových poznatků, vyjádření vlastního názoru a k argumentaci. V nižší míře byly zařazovány činnosti podporující kritické myšlení a práci žáků s různými informačními zdroji. Vzdělávací cíle byly zaměřeny převážně na získávání znalostí a dovedností, méně pozornosti bylo věnováno formování postojů žáků. Vzdělávací obsah byl žákům prezentován srozumitelně v návaznosti na již osvojené znalosti. Názornost a porozumění učivu bylo podpořeno vhodně volenými pomůckami, využitím didaktické techniky, digitálních učebnic, videoukázek i audionahrávek. Výběr zadávaných úloh vycházel z potřeb žáků, jejich řešení promyšleně zahrnovalo nové učivo, procvičení i rozšíření znalostí. Společným nedostatkem sledované výuky bylo chybějící sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků jako součást ověření dosažení stanoveného cíle výuky. Pouze výjimečně byla výuka diferencovaná podle individuálních schopností žáků např. formou zadávání úkolů rozdílného rozsahu nebo obtížnosti.

Při vzdělávání v českém jazyce byla frontální výuka vhodně doplněna samostatnou prací žáků, případně v menším rozsahu spoluprací ve dvojicích. Průběžné dotazy vyučujících podněcovaly žáky k přemýšlení, vyjádření jejich názorů i odvození nových poznatků a uvádění vlastních příkladů. Důraz byl kladen na efektivní rozvoj čtenářské gramotnosti, většina sledované výuky byla účelně založena na práci s texty a plnění úkolů souvisejících s jejich rozbohem a porozuměním. Méně příležitostí bylo v průběhu výuky vytvářeno pro souvislejší řečové projevy žáků.

Při výuce cizích jazyků (anglického, německého, francouzského) bylo vytvářeno podnětné jazykové prostředí. Vzdělávání probíhalo téměř výhradně v cílových jazycích a směřovalo k praktickému využití osvojených kompetencí. V průběhu vzdělávání byly rozvíjeny produktivní i receptivní jazykové dovednosti. Žáci byli vedeni k samostatnému vyhledávání informací z psaného i poslechového textu, velký důraz byl kladen na rozvoj řečových dovedností žáků a jejich vzájemnou interakci. Gramatické učivo i slovní zásoba bylo účinně upevňováno ve vlastních větách a příkladech. V hospitovaných jazycích žáci prokazovali dobrou úroveň osvojených dovedností s kultivovaným projevem.

Ve společenskovedních předmětech a v zeměpise byla názornost učiva vždy vhodně podpořena využitím didaktické techniky, obrazovým materiálem, mapami a videoukázkami. V průběhu vzdělávání dominovala frontální výuka s řízeným rozhovorem, která měla ve většině sledované výuky za následek nerovnoměrné zapojení žáků s nízkou mírou jejich aktivizace. Okrajově byly zařazovány kooperativní formy práce, při kterých však nebyly plně využity možnosti vzájemné spolupráce žáků a příležitosti pro vzájemné hodnocení.

Ve výuce dějepisu a filozofie v rámci základů společenských věd se dařilo při práci s textem účinně rozvíjet čtenářskou gramotnost, kritické myšlení a vyjadřovací schopnosti žáků.

Ve většině sledované výuky matematiky bylo vyvážené zastoupení výkladu nového učiva a procvičování již osvojených znalostí. Účelně byla do výuky zařazována samostatná práce žáků a plnění zadaných úkolů ve dvojicích. V průběhu vzdělávání byli žáci vedeni k vyvozování obecných pravidel, diskuzi, vyslovení vlastního názoru a kladení dotazů, které prohlubovaly pochopení učiva v širších souvislostech. V části sledované výuky účinně přispěla k vysoké aktivizaci žáků i skupinová práce s využitím ozobotů, v rámci které bylo efektivně rozvíjeno logické myšlení a dovednosti žáků v programování. Žáci byli vhodně zapojeni do hodnocení své práce i společné práce ve skupině. V ojedinělém případě byl zaznamenán dominující a pro žáky méně srozumitelný výklad učitele s minimální aktivní účastí žáků.

Ve výuce přírodovědných předmětů (fyzika, chemie, biologie) bylo žákům učivo předkládáno srozumitelně a vhodně aplikováno na příkladech z běžného života. K podpoře názornosti efektivně přispívalo využití didaktické techniky, učebních pomůcek i zařazení pokusu. Na žáky byly kladeny přiměřené požadavky vycházející z úrovně jejich znalostí a dovedností. Výuka předmětu informatika a výpočetní technika byla založena převážně na systematické samostatné práci se zohledněním individuálního pracovního tempa a schopností jednotlivých žáků. Důraz byl kladen na praktické osvojení dovedností.

Sledovaná výuka tělesné výchovy se vyznačovala promyšlenou organizací, potřebná pozornost byla věnována dodržování zásad bezpečnosti a prevenci úrazu. Zařazení vhodných pohybových aktivit, kolektivních her a tance podporovalo motivaci žáků a jejich kladný vztah k pohybu. Průběžná zpětná vazba a individuální přístup pedagogů účinně přispívaly k naplnění stanovených cílů.

Různorodá nabídka volitelných předmětů napříč obory (např. semináře čtením a psaním ke kritickému myšlení, cizích jazyků, matematiky, programování, dějepisu, moderních dějin, základů společenských věd, fyziky, chemie, biologie, geografie) umožňuje žákům profilovat se podle jejich zájmů, předpokládaného dalšího studia a odborné orientace. V průběhu celého školního roku organizuje škola různé aktivity (např. sportovní kurzy, besedy, přednášky, kulturní akce, exkurze a poznávací zájezdy), které doplňují běžnou výuku a prohlubují znalosti i dovednosti žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola průběžně sleduje dosažené znalosti a dovednosti žáků a vyhodnocuje je v pedagogických radách i předmětových komisích. Po období distančního vzdělávání škola využila možnost dobrovolné účasti na ověření výsledků žáků vybraných ročníků osmiletého gymnázia v českém jazyce, matematice a anglickém jazyce. Žáci školy dosahují v průběhu vzdělávání velmi dobrých studijních výsledků. Ve školním roce 2020/2021 prospělo 66 % žáků s vyznamenáním, neprospěl jeden žák. Žákům se studijními obtížemi je poskytováno individuální i skupinové doučování a možnost individuálních konzultací. Zákonní zástupci jsou o prospěchu žáků informováni především prostřednictvím, funkčního elektronického informačního systému, při pravidelných třídních schůzkách a případně osobních konzultacích s vyučujícími.

K objektivnímu posouzení výsledků vzdělávání se škola dlouhodobě zapojuje do externího testování. Zjištěné výsledky jsou v příslušných předmětových komisích analyzovány včetně identifikace případných neúspěšně řešených úloh a podle potřeby jsou přijímána adekvátní opatření k dalšímu směřování vzdělávacího procesu. Zpětnou vazbu na dosaženou úroveň

poskytovaného vzdělávání získává škola rovněž z úspěšnosti žáků u maturitních zkoušek a při přijímacím řízení k dalšímu studiu. Ve společné části maturitní zkoušky jsou výsledky žáků především v českém jazyce a cizím jazyce v průměru dlouhodobě lepší než průměr stejného oboru vzdělání v České republice. K výsledkům maturitní zkoušky z matematiky, které byly ve školním roce 2017/2018 horší než průměr stejného oboru vzdělání v České republice, přijala škola účinná opatření. V dalších školních letech žáci každoročně vykazují při ukončování vzdělávání stoprocentní úspěšnost. V dalším studiu na vysokých školách pokračuje 90 % absolventů školního roku 2020/2021.

K minimálnímu výskytu rizikového chování žáků přispívají tematicky zaměřené preventivní aktivity v průběhu celého vzdělávání, adaptační kurzy pro nové třídní kolektivy i možnost využití on-line schránky důvěry. Školní psychologka pracuje podle potřeby s třídními kolektivy na vytváření a posilování pozitivních vazeb mezi žáky, které vedou k utváření bezpečného klimatu třídy. Případné negativní projevy v chování žáků se škole daří včas identifikovat a vhodně na ně reagovat. V období mimořádných opatření probíhaly pro podporu psychické pohody žáků on-line třídnické hodiny a byl realizován workshop s psychologem na téma duševní zdraví a stres.

Škola vytváří četné příležitosti k rozvoji sociálních a občanských kompetencí žáků, k podpoře jejich iniciativy a sounáležitosti s komunitou města. V rámci mezigeneračních aktivit žáci vzdělávali seniory ve využívání komunikačních technologií a setkávají se s nimi k vzájemnému obohacení a výměně pohledů na různá témata. Dlouhodobě jsou žáci zapojováni do dobročinných sbírek a aktuálně do humanitární sbírky, podílí se na volnočasových aktivitách klientů stacionáře pro občany s mentálním postižením. Svou kreativitu žáci uplatňují při tvorbě studentského časopisu „Božkopis“, který se úspěšně umísťuje v regionálních i celostátních kolech soutěže školních časopisů. Vzájemné předávání zkušeností i rozvoj prezentačních a komunikačních dovedností škola podporuje pořádáním studentské konference, při které jsou představovány žákovské práce v rámci mezinárodních projektů v oblasti přírodních věd. Spolupráce a vzájemné vztahy mezi žáky různého věkového složení se pozitivně promítají do činnosti Studentského parlamentu.

V průběhu celého školního roku jsou žáci motivováni k účasti ve středoškolské odborné činnosti, četných vědomostních olympiádách a různých soutěžích s postupem a umístěním na předních místech v regionálních kolech. Úspěšně reprezentují školu také v celostátních soutěžích (např. recitační, Prezentáda, Eurorebus, Mistrovství ČR žáků ve zpracování textů) i na mezinárodní úrovni (Dějepisná soutěž gymnázií České republiky a Slovenské republiky, Robotiáda). K rozvoji nadání žáků, jejich znalostí a praktických dovedností škola nabízí možnost zapojit se do činnosti Sportovního klubu gymnázia a Středoškolského klubu s nabídkou různorodých kroužků (chemický, matematický, dramatický, příprava k maturitě a přijímacím zkouškám z matematiky a chemie, roboti a drony). Žáci s hlubším zájmem o přírodní vědy se účastní přednášek a workshopů připravovaných vysokými školami. Ve spolupráci s Cambridge Exams Center jsou pro žáky zajišťovány přípravné kurzy ke složení mezinárodně uznávané jazykové zkoušky.

Na veřejnosti se škola úspěšně prezentuje prostřednictvím webových stránek, školních sociálních sítí, organizováním Dne otevřených dveří nebo v regionálním tisku a televizi. Škola je organizátorem vlastivědné soutěže Jak dobře znáš svůj kraj a soutěže finanční gramotnosti Božkova kasička a na celostátní úrovni festivalu Umím francouzsky.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti ve školním roce 2013/2014 došlo k výraznému zlepšení materiálních podmínek pro vzdělávání včetně podmínek pro výuku hudební a tělesné výchovy a k částečné obměně pedagogického sboru. Od školního roku 2021/2022 působí ve škole školní psycholožka, škola se zapojila do projektu Me Health zaměřeného na psychické zdraví žáků.

Silné stránky

- Žáci školy dosahují velmi dobrých výsledků v průběhu vzdělávání i při jeho ukončování, jsou úspěšní v soutěžích na celostátní úrovni. Se vzdělávacími výsledky škola efektivně pracuje.
- Žáci jsou zapojováni do četných školních i mimoškolních aktivit podporujících jejich komunikační, osobnostní a sociální dovednosti.
- Škola účinně podporuje psychické bezpečí žáků zajištěním služeb školní psycholožky a účastí v projektových aktivitách.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nižší rozsah zařazování vzdělávacích strategií k rozvoji kritického myšlení, postojů žáků a práce s různými informačními zdroji.
- Chybějící sebehodnocení žáků vzhledem ke vzdělávacím cílům, minimální uplatnění diferencovaných úloh zohledňujících individuální schopnosti žáků.
- Vedení školy cíleně neověřuje využití poznatků z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve výuce. Jejich praktické zavádění do vzdělávání je uplatňováno v nižší míře.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zavádět do výuky ve větší míře inovativní metody k podpoře aktivního učení žáků.
- Vytvářet v závěru hodin prostor pro sebereflexi žáků a zhodnocení jejich individuálního pokroku.
- Využívat diferencované úlohy podle individuálních schopností žáků.
- Ověřovat hospitační činností praktické využití získaných poznatků z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Zaměřit vzájemné hospitace pedagogů na výměnu zkušeností s uplatněním osvědčených vzdělávacích strategií a nových poznatků ze vzdělávacích aktivit.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při

inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro osmileté gymnázium platný od 1. 9. 2019
2. Školní vzdělávací program pro osmileté gymnázium platný od 1. 9. 2021 (od prvního ročníku)
3. Školní vzdělávací program pro čtyřleté gymnázium platný od 1. 10. 2020
4. Příloha školního vzdělávacího programu čtyřletého a osmiletého gymnázia (volitelné a nepovinné předměty)
5. Výjimka z nejvyššího počtu žáků ve třídě ze dne 16. 11. 2021
6. Koncepce rozvoje školy 2020 – 2026
7. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021 ze dne 11. 10. 2021
8. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2021/2022 platný od 1. 9. 2021
9. Roční plán environmentální výchovy na školní rok 2021/2022
10. Záznamy z hospitační činnosti ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 (vzorek)
11. Zápisy z porad ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022
12. Zápisy z jednání předmětových komisí ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 (vzorek)
13. Školní preventivní strategie 2019 – 2023 ze dne 30. 8. 2020, Minimální preventivní program na školní rok 2021/2022 ze dne 29. 8. 2021
14. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vzorek)
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
16. Školní matrika střední školy vedená ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
17. Dokumentace k finančním podmínkám školy vedená ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 k datu inspekční činnosti (vzorek)
18. Dokumentace školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků vedená ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
19. Dokumentace k zajištění školního stravování vedená ve školním roce 2021/2022 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Šárka Šustková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Šárka Šustková v. r.

Mgr. Petr Novotný, školní inspektor

Mgr. Petr Novotný v. r.

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor

Mgr. Kazimierz Worek v. r.

Mgr. Jana Svačinová, školní inspektorka

Mgr. Jana Svačinová v. r.

Bc. Marcela Zahradníková, kontrolní
pracovnice

Bc. Marcela Zahradníková v. r.

V Ostravě 30. 3. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

RNDr. Tomáš Hudec,
ředitel školy

RNDr. Tomáš Hudec v. r.

V Českém Těšíně 4. 4. 2022